

הלכות ציצית

ח הלכות ציצית ועטיפתו וכו' ל' סעיפים:

א כל הקורא קריאת שמע בלא ציצית מעיד ערות שקר בעצמו^א והואל שכל אדם צריך להיות יהודי וחורו להקדים המצוה בכל מה דאפשר^ב לכן תיכף ומיד אחר נשילת ידים^ג שידיו נקיות ויכול לברך יתעטף בציצית:

ב ובשיתחיל להתעטף^ד קודם שיתעטף לגמרי יברך מעומד^ה להתעטף בציציתו^ו (עין בס' כ"ה"ו ותמצא מעט ע"ז) ה' של בציצית^ז תהא נקודה בפתח:

ג כל ברכות המצוה צריך להיות מעומד^ח הוין מברכת השחיטה והפרשת הלח' שאינו מצוה כל כך^ט שאינו עושה אלא להקן מאכלו אבל עשיית המצוה עצמא יש מהן שא"צ^י להיות מעומד ויש מהן שצריכין כאשר יתבאר כל אחד ואחד במקומו^{יא} בס"י:

ד העטיפה בציצית^{יב} אמרו חז"ל^{יג} שצריך להיות הוקא מעומד ומצאו להם סמך ורמז מן התורה נאמר כאן בציצית^{יד} והיה לכם ונאמר בעומר^{יז} וספרתם לכם מה לכם האמור בעומר צריך להיות מעומד כמו שיתבאר לקמן בסיומן תפ"ט^{יח} אף כאן מעומד:

ה יש אומרים^{יט} מרתקנו חז"ל^י לברך להתעטף בציצית מכלל המצוה היא להתעטף דוקא וכל עטיפה שאינה עטיפת הישמעאלים אינה נקראת עטיפה אלא לבישה^כ ולכן צריך להתעטף במליתו עטיפת הישמעאלים דהיינו לכסות הראש עם הפנים עד גומות

ח ביח פי ס' הובא ביה"א ס"ק ו. ובסידור נקוד בשב"א. ועי' שער המולד פ"ב אות ה.

ט ב"י. ירושלמי הובא באריות חיים הלכות ציצית סי' כו. העיסור הלכות ציצית שער שליש חלק השני בשם הרי"ו.

י ת"א ס"ק ב.

יא עי' חקרי הלכות ח"ט יא, ב. מהנה יוסף (ציצית) ע' פה קמא.

יב עי' לקמן סי' כה סב"ז (לענין תפילין). סי' קכח סב"ז (נ"ב). סי' קעא ס"ט (קדוש). סי' רצו פמ"ו (הבדלה).

יג תפס ס"ד (ספח"ע). סי' תקפח ס"א (תק"ש). סי' יחז ס"ו (ידיד).

יד סמ"ק סי' צב בתו"ה. מור. אריות חיים הלכות ציצית סי' כה בשם י"א. י"ז ס"ק א. ת"א ס"ק ב.

יז רבינו מנחם במרש לקח מוב סוף פירשת שלח (בשם יש אומרים). הביאו העיבור שם, וכו' בסידור. וראה

לקמן סי' תפס ס"ד הרינו קח לתבילה "לפי שרשיה זו אינה אלא אמנתא", וכו' בס' תקפח ס"א, ושם ולפיכך

לא יסמך על שום דבר בענין שאם יגלו אותו דבר שסמך עליו היה נופל שאין זו עמידה אלא סמיכה. ועי' מהנה יוסף

ע' צב ק"ו.

יט במבשר מן, לג.

כא ויקרא, כג, מג.

כב סוף ד.

יח טור (העיסור הלכות ציצית שער ב חלק השלישי)

בשם הגאונים. ב"י.

יט תוספתא ברכות פ"ג, מו. ברכות ס, ב. מנחות מג, א.

כ מ"ק, כד, א.

א ת"א סי' כד ס"ק ג. זחר פ' שלח קעה, א. וראה גם לקמן רס"ז בה לענין תפילין. ועי' לקמן סי' מו ס"ג וס"א. סי' נח סוף ס"ד. וראה מה שרנו מזה בס' ד' שאול. באר יעקב סי' כד ס"ק ג. מהנה יוסף (ציצית) ע' פא. פה. קמא. יגד"ת (ג"ג) ל' ע' רצו. עא ע' רכח. קובץ ד"ת (כפ"ח) חוב' ב"ג. אהל' שם ח' ע' רכח. קובץ העליב תשעב ע' 60. תשענ ע' 50. תשענ ע' 61. תשעה ע' 86.

ב ראה פסחים ד' א.

ג טור ולבית סוף א. מ"א ס"ק א. וראה לקמן ס"ב העמס לבית סוף א. קודם גמ"י תש"ז ובסידור כ' הדמורקים

גודקן לישן במ"ק.

ד לבוש שם. אלי רבה ס"ק א. ובסידור כתב וקדם שיתחיל כו' – עי' רמב"ם הל' ציצית פ"ג הל' תוספת

(ופסקי תוספת) יכונת צ' ב ד"ה כולוה. וראה גם שאנת מן הכתף, פוששים אותו, מושקים שפת המלת, מחזיר אותו

מכנר מנו לאחוריו ונתחיל ברכת להתעטף בציצית. סיום הרכיב סמך לכיירת ב' כנפות ינון סביב צוארו לאחוריו

בגד שגמאל. וראה לקמן סי' כד ס"ה: מוג להסתכל בציצית בשעת עטיפה כשנכרך עליהם.

ה שו"ע סוף א. ובסידור: "לתבילה". וראה פמ"ד צ"צ

תו, ג.

ו תוספתא ברכות פ"ג, מו. ברכות ס, ב. מנחות מג, א. רמב"ם הלכות ציצית פ"ג הל' שו"ע סוף ד.

ז כתי"ב סוף: סוף מ. ת"ל: סוף ח. והוא שם בש"ע המחבר. וראה לקמן סי' כה סוף ה.

שבלוי למטה מפיו⁸⁰ ולדבריהם מליתות קמנות שלנו שאין בהם עמיפת הראש פטורים מציצית לגמרי⁸¹:

ז אבל יש אומרים⁸² שכל כסות של ד' כנפות אע"פ שאין בה עיטוף חייבת מציצית שהרי נאמר בתורה⁸³ על כנפי בגדיהם וכל מלבוש ובגד במשמע והעיטוף אין לו אפילו רמז בתורה כלל⁸⁴ ומה שחקנו חכמים לברך להתעטף בציצית היינו לפי שהיה מנהגם לעטוף ראשם במליתם⁸⁵ ואף בימיהם לא היו מתעטפין כעמיפת הישמעאלים אלא כדרך בני ארם שמתעטפין בכסותם ועוסקין במלאכתם⁸⁶ פעם בכיסוי הראש ופעם בגלוי הראש לכן אף אנהו אף שאנו מברכין להתעטף בציצית אין אנו צריכין יותר.

והלכה כסברא ה'ב'⁸⁷. וז"ל כדו לקיים מצות ציצית מן המובחר⁸⁸ נכון הדבר להתעטף כעמיפת הישמעאלים בשעת ברכה? ועמוד כך כדו הילוך ד' אמות ובוה יוצא אף לסברא הראשונה דיעק הקפידא היא בשעת לבישה⁸⁹ דהא אם היה רוצה היה מסירה ממנו לגמרי אחר כך:

ז וכן יעשה במליתות קמנים שלנו אע"פ הקיימא לן דיוצאין בה ידו חובת ציצית אע"פ שאין בהם עיטוף מ"מ כדו לצאת לדברי הכל (א) אם רוצה לברך להתעטף בציצית טוב שיניח המלית קמן על ראשו ורוחב המלית יהיה לקומתו⁹⁰ שכן הוא דרך העיטוף⁹¹ ועמוד כך מעוטף לפחות כדו הילוך ד' אמות ואח"כ ימשכנו מעל ראשו וילבשו⁹².

קונטרס אחרון

(א) אם רוצה לברך עליו להתעטף בציצית הנה אצ"פ שבש"ע⁹³ לא נאמר בפירוש שאם מעוטף בו ראשו ורובו מברכין להתעטף, מכל מקום מוכרח הוא, דהא טעם המברכים⁹⁴ על מצות אינו אלא משום שאינו מתעטף בו הא"ך יברך להתעטף⁹⁵, וכמו שכתוב במגן אברהם⁹⁶ שכתב לדין דמברכין על מצות פשיטא דאין צריך להתעטף בו ראשו וכו', משמע דסבירא ליה דהא דכתב בש"ע⁹⁷ וטוב להניח כו', היינו כדו שהאז הברכה אליבא דכולי עלמא (אף שבבית יוסף⁹⁸ לא משמע כן).

הגם שאפשר לפרש דברי המגן אברהם בענין אחר, מכל מקום מה שכתבתי הוא ברור ופשוט⁹⁹.

לא תרווח הדשן שם. מ"א ס"ק ה. ועי' מהנה יוסף ע' צג.
לב שו"ע סוף ג. וכו' בסור. ובפ"ד צ"צ חו, ד' צ"א שאף שעשה כן עכ"ל לא יברך קודם עיטוף הראש כ"א אחר שיתעטף בו ראשו וקצת גופו יברך בעודו מתעטף ויחפף ילבישו על גופו כנהוג, כדו שיהיה חל הברכה גם על הלבשה שלוחה הוא עשוי. וראה פסקי הסורו ס"ד שהוכיח כן גם מכתב דאריז"ל. ובס' המנהגים – חב"ד ע' 3 "מברכים על מצות ציצית כיון שאין במ"ק שלנו שיעור עיטוף". וראה א"ק מ"ז ע' רמא שאם אן בו שיעור הרצוי ועדיין אינו לובש מלית גדול ישיעור מהמגבר על מ"ג. ועי' מהנה יוסף ע' צח וא"ך.
לג בעל העיטור שם. מור.
לד שו"ע שם.
לה סוף ג.
לו ברע"ת רמ"א ס"ו.
לז ראה ב"ה ד"ה הדרך.
לח ס"ק ד.
לט שם.
מ שם.
מא ראה חקרי הלכות ח"פ ע' 24.

כא ניווקי שם ד"ה גובי ריקנא. ועי' ב"י השלחן ס"ו סק"ד ופסקי הסורו ס"ו. והיינו שבהלכת התרתן של המלית יכסה עד גמולת שבלחי. ובסורו "וא"צ לכסות ראשו עד פ"ח. ובס' המנהגים – חב"ד ע' 3 "אבל נהנין לכסות בחלקו העליון של הפ"ג גם העינים". וראה א"ק ח"ג ע' רכה א"ך אפשר שעמיפת הישמעאלים תהי' באופן שהעינים מוספות. וראה מהנה יוסף ע' קח.
כב ניווקי יוסף הלכות ציצית ד"ה אמר רב ציצית אינה צריכה ברכה) כשם הרישב"א. ועי' יד שאל. מהנה יוסף ע' צה.
כג ניווקי יוסף שם בשם הרישב"א.
כד בנדרב מו, לח.
כה תרומת הרשן ס"ו מה. מ"ו ס"ק ד.
כו ניווקי יוסף שם בשם הרישב"א. תרומת הרשן שם. לביש סוף ב.
כז סור ובגד העיטור (שם).
כח שו"ע סוף ג.
כט ראה ניווקי יוסף שם בשם הרישב"א. מרדכי הלכות ציצית.
ל מ"א ס"ק ב בשם חב"ב (פרי עין חיים שערי הציצית פ"א). ב"י בשם תרומת הרשן ס"ו מה.

הלכות ציצית ה

לג

דוקא כבנד שעושי קען החיכה אחת מרובעת ובית הצואר באמצע¹⁰⁰ וא"כ כשמעמף בארכו [סביב] ראשו ורוחב גופו כמו שנתבאר דהו דוקא מקרי עיטוף הוי ליה ב' ציצית מצד זה וב' ציצית מצד זה אבל אם הכנר תפור א"כ כשיתעמף בארכו סביב ראשו ורוחב גופו אזי יבאו כל הר' ציצית מצד אחד ולא נכון לעשות כן כמו שנתבאר לקמן¹⁰¹ לכן ילבשנו כדרכו ולא יתעמף בו כלל על ראשו ולא יבדק עליו להתעמף בציצית אלא יבדק אשר קרשנו במצותיו וצונו על מצות ציצית.

וכן אפילו על מלית קמן העשוי מחתיכה אחת מרובעת ואינו תפור אם לובשו כדרכו ואין מעמף בו ראשו מברך ג"כ על מצות ציצית¹⁰²:

ח אותן שאין מתכסים בטליתם אלא הראש וסביב הצואר בלבד¹⁰³ ואין מקפדין לכסות את הגוף צריך למחות בידם דעקר העיטוף הוא בנוף לכלולי עלמא ולא נחלקו בסעף ה' אלא אם צריך ג"כ לכסות הראש בטליתו אבל כסוי בלבד בלי כסוי הגוף לכלולי עלמא לא נקרא כסות כלל (עין סי' יו"ד¹⁰⁴):

ט נהגו לעשות עמרה למלית¹⁰⁵ מחתיכת משי¹⁰⁶ לסימן שאותן ציצית שלפניו היו לעולם לפניו ולא יורדין למטה¹⁰⁷ שמעלין בקודש ואין מורדין¹⁰⁸ והאר"י ז"ל לא היה מקפיד על זה¹⁰⁹.

טוב לזהר שבשעת עטיפה יזרוק כל הר' ציצית לצד שמאל כעטיפת הישמעאלים כדי הילוך ד' אמות¹¹⁰:

י יחזיק¹¹¹ ב' ציצית¹¹² לפניו וב' ציצית לאחריו כדי שיהא מסוכב במצות יש נהנין¹¹³ לשום צד ימין על כתף שמאל כדי שיהיה מסוכב במצות:

יא אם כמה אנשים מתעמפים כל אחד במליתו כבת אחת¹¹⁴ כל אחד מברך לעצמו ואם רצו¹¹⁵ האחד מברך והאחרים שומעין ועונין אמן ויוצאין בה¹¹⁶ דיומנו כמבאר¹¹⁷.

מב מ"א ס"ק ד.
מג סי' י סב"ב.
מד דור"א סעף ג. ניעוקי יוסף שם בשם הרימ"א. ארחת חיים הלכות ציצית סי' כג בשם רבינו יונה.
מה לחס חסדויות הלכות ציצית אות ע. ח"א ס"ק ב.
מו ברפוס ראשון נוסף: סע"י (ואוצ"ל: סעף י'. והוא שם בש"ע המחבר). וראה לקמן סי' י סעף ב.
מז ים של שלמה יבמות פ"א סי' ג. עמק הברכה ח"ב סי' ג. של"ה משכת חולין. ח"א ס"ק ג.
מח מ"א שם. וראה ים של שלמה שם.
מט עמק הברכה שם. של"ה שם.
נ נמחות למ, א. ים של שלמה שם. עמרת וקנים ס"ק ד.
נא פירי קין חיים שער הציצית פ"א. מ"א שם.
נב פירי קין חיים שם. די אורחן בשם האר"י. באר השב ס"ק ג. וראה שול"ת רב"ז ח"ג סי' תקעא בשם רב מקדוה נאמן (בפירושו לפרשת בא). ובסדרו מבאר בפרטות אופן עטיפה זו.
נג העיבור הלכות ציצית שער ב חלק השלישי. וקח סוף סי' ששא. מור ויור"ע סעף ה.
נד ח"א ס"ק ו. עפ"י רמ"א סי' שא סעף ל. וראה גם לקמן שם ח"א. והוא עפ"י מדרש (אבכיר) שמות יד, כב הובא בירוקם שם ובלקמן שעוניו שמות שם. ראב"יה סי' תרנב (ואוצ"ל ח"ב סי' שד) בשם ירושלמי. ארחות חיים הלכות שבת סי' רפה [בשם ספר המבטח שבת קמו, ב]

בשם הראב"ד. ואף ששם צד ימין על כתף שמאל מ"מ נשארים ב' ציציות מלפניו כ' כמבואר בפרטות בסדר ד"ה אמנם דרך המוב ור"ה יוסבר. ושם: "ככה יהיה מעומף כל שעת התפלה.. עטיפה נגורה כעטיפת הישמעאלים קצת". ואין מנהג הכ"ד כן.
נה שור"ע סעף ה. ומ"י ס"ק ה. וראה ארחות חיים הלכות ציצית סי' כה בשם א' מן החכמים (הובא בב"י סי' כב).
נו הדמקס מביאר לקמן סי' ריו סי', ושם מבאר מה עדיף. ותי' מנהג יוסף ע' צפ.
נז אף אם ידעו לברך בעצמם (לקמן סי' תפג פ"א). וראה לקמן סי' נג פ"ד שדור בק ברכת המצות משא"כ בברכות קריאת שמונו וברכות השחר צריך מ' שומעים. ומ"ה בחורת הש"ע בתפלה, כדלקמן סי' קכד פ"א.
נח וראה לקמן סי' תפג פ"א שכתב גם לענין ספרות העיבור שצריך עשרה. ולענין ברכת התנוון ראה לקמן סי' קפו סי"ז והיינו דוקא כשנקבעו יחד. ולענין ברכת המנון ראה לקמן סי' קצב פ"א והיינו דוקא כשהם שלשה ויותר.
נח מוכח לה. ב. רמב"ם פ"א מולד ברכות ה"א. ולכן מהני דיבעד אף בלא עניית אהן כדלקמן סי' ריו סי' תש"ג.
נא אלא שש"מ עונה אמן עדיף שמונו מבוציא ברכה מפי. כדלקמן סי' רא סי' תש"ג. והמבדק עצמו הוא עיקר כדלקמן סי' ריו. סי' תש"ג. וראה גם לקמן סי' נו סי' י. סי' ספ ס"ד. סי' עה פ"י. סי' קכד פ"ב. סי' קל. סי' קכח מל"ב. סי' תפג פ"א וס"ב. חיד"ב סי' א סקנ"ג. הל' ת"ת פ"ב ה"ב.

אבל אדם אחר שאינו מתעטף עכשיו בציצית אינו יכול לברך כדי לפטור את המתעטף כיון שהוא עצמו אין צריך לברך עכשיו ברכה⁹⁷.

ואם המתעטף הוא בור שאינו יודע לברך יכול לברך לו אחר⁹⁸ אע"פ שאין צריך עכשיו לברכה זו כיון שכל ישראל ערבים זה בזה⁹⁹ א"כ גם הוא צריך לברכה זו עכשיו (לכן נהוגין שהש"ץ מברך בקול רם כדי להוציא את מי שאינו בקי¹⁰⁰) וכן הדין בכל ברכות המצוות¹⁰¹:

יב התורה¹⁰² קראתן¹⁰³ ציצית ואין לשון ציצית אלא הוסיף נפרדן כמו שערת הנפרדן כמ"ש¹⁰⁴ ויקחני בציצית ראשי על כן צריך להפריד החוטיין זה מזה קודם הברכה¹⁰⁵

ואם נשתאה לבא לבית הכנסת ובעוד שפירד הציצית יתבטל מלהתפלל עם הציבור א"צ להפרידן¹⁰⁶:

יג בכל יום ויום קודם שיברך¹⁰⁷ צריך (ב) שיענין בחוטי הציצית אם הם כשרים שמא

קונטרס אחרון

(ב) כתב בתשובת בית יעקב¹⁰⁸ ואם הוא בדרך ואין לו טלית אחר מותר להעלים עיניו ולברך בלא בדיקה עכ"ל¹⁰⁹. ולפי שטעמו לא מסתבר, וגם האחרונים חולקין על דין זה כמו שיתבאר בעזרת השם יתברך, לכן לא העתקתי.

דהנה אם דעתו לדמות זה למה שכתבו האחרונים¹¹⁰, דבמקום שאי אפשר סומכים על החזקה לא קרב זה אל זה דנדון זה אינו נקרא אי אפשר, דממה נפשך אם ימצא כשר הרי אפשר, ואם ימצא פסול מה מצוה מרווח במה שלובש טלית פסול, דבמה שמעלים עיניו לא ינצל מברכה לבטלה ומביטול מצות עשה.

ואף אם דעתו בדריקה זו חומרא בעלמא היא, כדמשמע מלשון הרא"ש בתשובה¹¹¹ ובהלכות קטנות¹¹² מכל מקום מה שאי אפשר למצוא טלית אחרת לא מעלה ולא מוריד, כמו שנחבאר לעיל. ועוד דלדבריו אם כן בשבת דאי אפשר לעשות ציצית¹¹³ אין צריך לבדוק הציצית של טלית גדול אלא אם כן יש לו שתי טליתים, ולא משמע הכי במגן אברהם¹¹⁴ סעיף קטן ה, שהרי רמ"א ז"ל סתם וכתב¹¹⁵ דאין צריך בדיקה משמע אפילו אין לו אלא טלית אחת, וגם אי אפשר בשאלה, ועל זה כתב המגן אברהם¹¹⁶ שכבר בדקו בשעת ברכה וגם רש"ל ז"ל שסובר¹¹⁷ דאין לברך על טלית

97 ולענין שבת, ראה לקט הערות ועיונים ע' 97.
98 ורא"ש ס"ק ג' וב"ה בסידור ר"ה בכל יום.

99 טור. שו"ע סעיף מ. רא"ש סוף הלכות ציצית. נימוקי יוסף הלכות ציצית (ר"ה תניא בספרי יבול) והובא

במ"ז סוף ס"ק ח). וב"ה בסידור ר"ה בכל יום. ושם: "בשעת בדיקת הציצית יאמרו זה: רכזי נפש את ה' אלו רגל נטור הוד ודוד לבשת. עומה אור כשלמה נטמה שמים כיריעה".

וראה אנ"ק ח"ו ע' רב וח"ו ע' שצח שהבריכה בכל יום היא גם כמ"ק. וראה קולא דריוני אף בשבת.

ע סימן פד. מובא באיל"י רבה סוף ס"ק י ובבאר היטב סוף ס"ק מ'.

עא האיל"י רבה שם.
עב ראה מ"א ס"ק יא.

עג כולל ב סימן מ.

עד סדר עשית הציצית.

עה ראה לקטן ס"ג יג ס"ו.
עו סימן יג.

עז שם ס"ב.
עח שם. וראה גם לקטן שם ס"ג.

עט בים של שלמה חולק פ"ח ב סימן נג.

נט ראה אור רועי הלכות שחטפה ס"י ששן. הג"א ריש פ"ק החולק. וראה לקטן קצו מ"ו שהוא רק מדרבנן. וראה

לקטן ס"י רעק מ"ו שהוא רק לכתחלה. ובקל"א ס"י ערב סוף ס"ק ב: ואף גם זאת אינה חובה נגזרה כי רבים חולקים.

וראה מנהג יוסף ע' קד.

ס מור"ם רעק בשם בה"ג (ג, ד) לענין קידוש. ורא"ש ס"ק ת, ובס"י תקפה ס"ק ג.

סא רש"י ר"ה כמ"א א"ה אע"פ. וראה גם לקטן ס"י קמו סכ"ג.

סב דרכי משה. וראה מ"א ס"ק מ. וראה גם לקטן רמ"א קבר וט"ז. וראה שם ס"ד, וס"י רסח ס"ח, וס"י תקצא

ס"ב, שלפעמים מוציא אף את הבקי.

סג ר"ה שם. שו"ע ס"י הרצב סעיף ג. וראה גם לקטן ס"י קבח ס"ו (לענין נשיאת כפים) ס"י קמו סכ"ג. ס"י רג

מ"ג וס"ה (כרמ"ג). רס"י קנג. ס"י קנז מ"ו (בהמ"א). ס"י רעק מ"ו (קידוש). ס"י רגז מ"ו. ס"י רגז מ"דפ (הברלה).

ס"י תפר מ"א וס"ג (מצוה). ס"י תקפה ס"ה (תק"ש).

סד מנחות מב, א. מור. שו"ע ויבוש סעיף ג.
סה כמדרב מו, לח.
סו חוקאף ת, ג.

לה הלבנות ציצית ח

נפסקו מהם איזו חומץ וכן צריך לעיין באותו חלק של ציצית המונח על כנף הבגד⁹ שמא נפסק חוט אחד.

ואע"פ שבדק הציצית אתמול צריך לחזור ולברקם למחר ואין אומרים העמידו על חוקתן שהם עכשיו כמו [שהיו] המול שלשום משום דאם לא יברקם בשעת הברכה לא יברקם לעולם¹⁰ ובודאי אי אפשר להעמידו לעולם בחוקת כשרות כיון שדרבנן לפסוק ע"י דריסת הרגלים או מחמת סבות אחרות לכן תקנו חכמים שיברוק בכל יום ויום.

אבל באותו היום שכבר בדקו פעם אחת שוב א"צ לברקן¹¹ אפילו אם הסיר טליתו מעליו והסירה דעתו מללבוש עוד ואח"כ באמצע היום נמלך ללבוש א"צ לברקו ומותר לצאת בהן כך בלי בדיקה אפילו לרשות הרבים בשבת מפני שמעמידו אותן על חוקתן שהרי היו שלמים באותו היום כשברקו בשחר:

יד מי שלבש הרבה בגדים של ציצית זה על גבי זה¹² אע"פ שבברכה אחת נפטרו כולם מ"מ צריך לברוק הציצית של כל אחד ואחד בפני עצמו¹³ שמא נפסק חוט א' מציצית של אחד מהם ונמצא לובש ר' כגופת בלא ציצית:

מז מי שנשתאה ללא לבית הכנסת¹⁴ ובעוד שיתעסק בבדיקת הציצית יתבטל מלהתפלל עם הציבור וכן מי שבא לבית הכנסת וקראוהו לעלות לספר תורה ועדיין לא לבש טליתו¹⁵ כיון שהציבור ממתנין עליו לכן משום טורח הציבור ראשי ללבוש הטלית בלא בדיקת הציצית דכיון שהוא יודע שאתמול היו הציצית שלימות מעמידו אותן בחוקתן¹⁶:

מז אם ברק טליתו והגיהו במקום ידוע¹⁷ ולמחר מצאו כמו שהגיהו א"צ לברוק ודראי לא נפסלו הציצית בינתיים:

יז כשיתעטף בציצית יכיון שצונו הקב"ה להתעטף בציצית¹⁸ כדי שנוכר כל מצותיו לעשותם שנאמר¹⁹ וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה':

יח וכיון שטעם לבישת הציצית הוא כדי לזכור המצות²⁰ לפיכך הלוכש טלית קמן ויהרר ללבושו על בגדיו כדי שהמיד יראהו ויזכור המצות ואותן הלוכשים אותו תחת

קונטרס אחרון

שאלה כמו שכתב הט"ז סימן יד²¹, מכל מקום טובר שצריך לברוק את הציצית בשבת, כמו שכתב בשמו המגן אברהם בסימן ער"ה סעיף קטן א²² וכן עמא דבר לברוק את הציצית בשבת אפילו אי אפשר למצוא טלית אחרת. אם כן שמע מינה דלא סבירא לן כהבית יעקב.

פ מ"ז מה ס"ק ח, וכו' יב ס"ק ג, ועי' מנחת לם א ורש"י שם ד"ה מקורו, ובפרו"ד"ה אם נפסק פסק דא"ל נפסק תוך הגדיל פסולה, ולכן הצריך לברוק גם על הכנף והגדיל, ועי' לקמן סי' יב ס"ז.
פא ח"א סי' יג ס"ק ה, וראה צ"צ אה"ע סי' ע, חקר הלבנות ח"ה ע' 16, ח"ש יד, א.
פב מ"א שם, וראה לקמן סי' יג ס"ג.
פג ט"ז ס"ק ח, וראה לקמן כמ"א.
פד אד"י זוטא ס"ק ו (א"ל רבה ס"ק ו).
פה מ"א ס"ק יא, וכו"ה בספרו ד"ה ככל יום.
פו ט"ז סי' יג ס"ק ג.
פז ח"א שם, וראה יד שאל.
פח ב"ח, מ"א שם.

פט טור, שו"ע סעיף ה, לבוש מעוף מ, וכו"ה בספרו ד"ה בדתעמנו, ובתניא (פ"א) בשם הוהר (ח"ג קב, ב) שיכין להמשך עליו מלבוטו, וראה גם תורה אור (מא, ד), אג"ק ח"כ ע' קפג, ח"ד ע' שפג, ועי' לקמן סי' כה ס"ה וכו' סי' ס"ג וס"א שרק בחפולין יש קבלת מלכות שמים, ובכללות ענין הבטונה כעת עשית המצות, כן הוא גם בחפולין (לקמן סי' כה ס"א) ובמכה (לקמן סי' תרכה), והחילוק ביניהם ראה אג"ק ח"ד ע' יד, לק"ש ח"ג ע' 110 הע' 57.
צ כבדבר מו, למ.
צא שו"ע סעיף יא, לבוש מעוף י, וראה מור סי' כד, נימוקי יוסף הלכות ציצית בשם הרישב"א.
צב ס"ק ה, וראה לקמן שם סעי' רח ובק"א ס"ק ג.
צג חובא גם בשו"ע שם ס"א, וראה מ"א שם ס"ק ג בשם רש"י.

הלכות ציצית ח

הבגדים¹³ יוהרו שילבשו אותו באופן שיראו הציצית תמיד שע"י ראייתו יזכרו המצות תמיד:

יב צריך שהיו הציצית מכחוי¹⁴ שנאמר וראיתם אותו ודלא כאותן שתוחבין אותן בהכנפות ובשעת הרחק כגון שהולך בין העכו"ם וחושש שלא ילעיגו עליו יכול להתחכם בהכנפות. אך בשעת הברכה יהיו מגולין לפחות כדי הילוך ד' אמות:

ב אם רוצה ללבוש המלית קטן מיד בקומי¹⁵ כדי שלא ילך ד' אמות בלא ציצית¹⁶ והרי עדיין אין ידיו נקיות ולא יכול לברך יכול ללבושו בלא ברכה ולבשינקה דריו ימשמש בציציתו ויברך¹⁷ דהמשמוש הוא כאילו לובשו עכשיו¹⁸ ואם בדעתו להתעטף במלית אחרת מיד שינקה דיו א"צ למשמש ב[ו]ן ולברך עליה רק ויברך על המלית שלובש אח"כ ויכוין במחשבתו לפמור גם את זאת שלבש כבר¹⁹:

בא אם יש לו כמה בגדים של ארבע כנפות²⁰ כולם חייבים בציצית אפילו לובש כולן כאחת שנאמר²¹ על כנפי נגדיהם הרבה בגדים במשמע²². ואם לובש כולם זה אחר זה²³ בלי הפסק שיהיה בנתיים²⁴ והיה דעתו מתחלה²⁵ בשעת הברכה ללבושם כולם מיד לא יברך אלא ברכה אחת לכולם אפילו אם פשט הראשון קודם שלבש השני²⁶. אבל (ג) אם הפסיק ביניהם²⁷ בשיחה²⁸ או בדברים אחרים צריך לברך על כל אחד ואחד

קונטרס אחרון

(ג) אבל אם הפסיק ביניהם בשיחה בו' כן כתבו הרא"ש²⁹ והטור והש"ע³⁰, ואחריהם נמשכו כל האחרונים לבד המגן אברהם³¹, שכתב וזה לשונו, לפי מה שהזכירו האחרונים ביורה דעה סימן י"ג³² שאין לברך הוא הדיון כאן, עד כאן לשונו³³. ולא עיין שם בשי"ך³⁴ שכתב בשם כל האחרונים הציצית לברך זולת הטי"ז³⁵ שמספק את עצמו בכך³⁶ וכבר השיג עליו בקודמות הכסף. ³⁷ונבספרים אחרים³⁸ הגיה במגן אברהם דיש לברך³⁹, וכן צריך להיות].

קו שלית הרשב"א (דפוס רומא) רס"ו ת"ו (הובא באגור סי' ז). ש"ע ולבוש שם.
קי ח"א ס"ק מז. לבוש שם. ערך להם סעף יב.
קיב רא"ש שם. ש"ע ולבוש שם.
קיד מ"א ס"ק ד' (בדעת הרא"ש והמגור והש"ע). וע"י קונטרס אחרון.
קיא הלכות ציצית סימן כ.
קיב ס"ק ד'.
קיג ראה ב"י שם בשם הרמב"ן וה"ר יונה וישלע שם ס"ה בשם "יש אומרים". וע"ז שם ס"ק י.
קיד במ"א הג"ל (דפוס אמשטרדם תצ"ב) נרפס: "אבל הפסקים שם [בבירה תעק"ם] [ע] דאין צריך לברך הוא הדיו כבא... אם השיח בינתיים, הכריעו האחרונים שם ראין לברך"
קטו ס"ק ז.
קטז ס"ק ט.
קעו ופסק שלא לברך משום פסק ברכות החלק.
קעז קמ"ג זה נרפס בדפוס זמאנר תר"ו בלוח התיקון לסיני הק"א.
קעט ראה פמ"א א"א ס"ק יד. ועוד.
קפ בדפוס אמשטרדם תצ"ב נרפס במ"א שם: "אך אם השיח בינתיים, הכריעו האחרונים שם ראין לברך", ובמקום זה נרפסו זמאנר "דיש לברך" (וכן הוא בדפוסים הראשונים של המ"א).

צד לבוש שם. וראה רבינו יונה בס' היראה. וראה גם לקמן סי' יא ס"ל"ה. וע"י לק"ש הל"ג ע' 95 ואילך. מחנה יוסף ע' קב.
צה ח"א ס"ק יג. וכ"ה בסידור ד"ה ובמלית קטן: ואתם התורמים אותם בכנפות מועים הם.
צו מור. שו"ע סעף י. לבוש סעף יא. וראה לעיל ס"א אריות עשיפה אור נפ"י. ובסידור כתב: המרמקדים נהגין לישן במ"ק. ועי"ש הטעמים.
צז היינו כשאנו נוהר בחומרת הורר לעיל ס"א ס"ז – שלא ללך ד"א ושלא ליגע במלבושי קודם נפ"י.
צח תוספת ברכות ד', ב"ה נמנה. מור שו"ע. לבוש שם. וכמורו לא כתב עצה זו, כ"א עצה ה' לברך על מ"ג ולפמור הפ"ק. וראה ס' המנהגים – תפ"ד ע' 3: אם אמר לברך אין קודם התחלה – אם אינו לובש מ"ג – ימשמש בד' ציציתיו ויברך או. וראה נבסמן לעיל סעף ז.
צט לבוש שם. וראה גם לקמן ס"כ"ב. סי' יח ס"ז וש"ג. וכ"ה לענין תפילין כדלקמן סי' כה ס"ב"ג וש"ג.
ק וכ"ה בסידור ד"ה וכן במליתות קמונים. וע"י הפסק הסידור א"ת לה' ס' המנהגים – תפ"ד ע' 3.
קא מור וש"ע ולבוש שם יב. וע"י ד' שאול.
קב במדבר מו, לה.
קג לבוש סעף יב.
קד רא"ש הלכות ציצית סי' כ. שו"ע ולבוש שם.
קה ולענין הפסק שתיקה ע"י לקמן סי' לו ס"ג וש"ג.

הלכות ציצית ה

לו

ודוקא כשהפסיק שלא לצורך לבישה ^{קכג} אבל לצורך לבישה כגון שאמר תנו לי הבגד אין צריך לברך.

וכן (ו) אם לא היה בדעתו מתחלה כשעת ברכה ללבשם כולם מיד ^{קכב} אע"פ שנמלך אח"כ ולבשם כולם זה אחר זה ^{קכז} מ"מ כיוון שמתחלה לא היה דעתו כן הוה כמפסיק וצריך לברך על כל מה שנמלך אחר שגמר ללבוש הבגדים שהיה דעתו עליהן בשעת הברכה.

אבל אם הביאו לו עוד בגדים ללבוש ^{קכד} כשעדיין היה מונח לפניו מאותן הבגדים ^{קכה} שהיה דעתו עליהן בשעת הברכה ולא לבשן עדיין בשעה שנמלך ללבוש גם אלו הבגדים שהביאו לו עכשיו אוי לא יחזור ויברך על אלו הבגדים שהביאו לו עכשיו כיוון שלא נגמר עדיין לבישת בגדים הראשונים שכבר בירך עליהם הרי זה דומה [למין] שלא נגמר סעודתו והביאו לו עוד לאכול דא"צ לחזור ולברך ^{קכו}:

קונטרס אחרון

(ד) וכן אם לא היה בדעתו בו כן כתב (הטור) [האגור ^{קכז}] ושי"ע ^{קכח}, והסכים לזה הב"ח ^{קכט} והמגן אברהם ^{קל}. ואף הט"ז ^{קלג} אינו חולק בדין זה, אלא אם יש עדיין לפניו מהבגדים שהיה בדעתו עליהם בשעת הברכה, וזה הניח בצריך עיון. ודו"ק הטיב בדבריו, ותשכת הדכי הוא כדאמרינא ^{קלד}.

ולפי זה אפשר שגם המגן אברהם אינו חולק על הט"ז כלל, דהמגן אברהם לא איירי אלא כשכבר לבש הבגדים שהיה בדעתו עליהם בשעת הברכה, שהרי כתב, ומהאי טעמא גבי מילה צריך לברך, עיין שם, וגבי מילה לא איירי כלל שהביאו השני בעוד שהראשון לא נימול ^{קלז} [ועיין בש"ך שם ^{קלח} שהקשה מבעל העיטור ^{קלז} שבסניט יט ^{קלז} ודו"ק].

ובלאו הכי דברי הט"ז נכונים לדינא ^{קלז}, שהרי ביורה דעה סימן יט הסכימו הט"ז ^{קלח} והש"ך ^{קלח} בשם רוב האחרונים דלא כבעל העיטור, אם כן מוכח דלא קיימא לן לחלק בין שחיטה למילה (ואף המגן אברהם לא כתב כן אלא להריץ דברי רמ"א ביורה דעה ^{קל} שפסק כבעל העיטור, וכבר תלקו עליו כל האחרונים שם ביורה דעה עיין שם). ולפי זה על כרחך צריך לומר דלגבי שחיטה אין קבע, שהרי שחיטה ומילה שווין לדעת כל האחרונים, ומילה לכולי עלמא אין קבע כמו שכתב המגן אברהם, ואם כן צריך לומר דגבי שחיטה נמי אין קבע, דאם לא כן מאי טעמא דהאחרונים לחלוק על בעל העיטור ורמ"א ד"ל עיין שם בש"ך סק"ט ודו"ק.

וכיון שנתברר שדעת האחרונים דלא אמרינן יש קבע לשחיטה, אם כן שוב אין לחלק בין שחיטה לציצית וכיון שפסקו האחרונים ביורה דעה כסמ"ג ^{קלז} דאין לברך כשעדיין מונחים לפניו מהראשונים, אם כן הוא הדין נמי גבי ציצית וכמו שכתב הט"ז.

קכא עולת תמיד ס"ק מן. הובא בבאר הומב ס"ק יב.

קכב ש"ת רשב"א שם. ש"וע' ולבוש שם.

קכג לבוש שם. וראה ב"י.

קכד ט"ז ס"ק י.

קכה ע"י תהלה לרוד מק"ה. אה"ל שם ח"ו ע' קו.

קכו כולקלמן ס"י רז ס"ט וש"נ.

קכז ס"י ז בשם ש"ת רשב"א (דפוס רומני) ס"י תיז.

קכח מעוף יב.

קכט ד"ה ואם יש לו.

קל ס"ק מן.

קלא ס"ק י.

קלב וכן תבין דהמ"ג במשכנתא חב שם ברע"ת ה"ו.

קלג ראה י"ד ס"י רסה ס"ה ברינ"א.

קלד ס"ק מן.

קלה סוף הלכות שחיטה.

קלו שהביאו דמור שם. והוא רע"ה אומרים שהביא הרמ"א שם ס"י.

קלז ע"י פס"ד צ"צ ב. ג.

קלח ס"ק יא.

קלט ס"ק מן.

קמ ס"י יט ס"י.

קמא בבאר הגולה ל"ד ס"י יש אולי דפוס ראשון

(אנשטרדם תכ"ב) נרשם "מור בשם המ"ג".

ובדפוסים מאוחרים יותר הוגה: ממ"ק (ס"י קט), "דלא

ככתוב בב"י ופרישה ודרישה: ס"מ"ג".

בב אם לובש טלית קמן בביתו²⁰⁰ אע"פ שבירך עליו להתעמף בציצית ועל דרך שנתבאר²⁰¹ מ"מ אם אח"כ הולך לבית הכנסת ומתעמף בטלית גדול צריך לחזור ולברך עליו ג"כ להתעמף ואינו נפטר בברכה הראשונה משום (ח) דההליכה מביתו לבית הכנסת חשוב הפסק²⁰² ואף אם לא הפסיק בשום שיחה בינתיים ואפילו היה ביתו סמוך לבית הכנסת.

ולא עוד אלא אם אפילו רוצה להתעמף בטלית גדול בביתו רק שקורם שמתעמף בטלית גדול יצא הוי' לפתח ביתו וחזר²⁰³ הוי' הפסק בין הברכה שבירך על הטלית קמן ללבישת הטלית גדול וצריך לחזור ולברך. אבל אם לא יצא מפתח ביתו בינתיים אפילו אם בירך על טלית קמן בחדר זה והולך להתעמף בטלית גדול בחדר אחר כאותו הבית א"צ לחזור ולברך כיון ששני החדרים הם בבית אחד לא חשוב הפסק מה שהולך מזה לזה אם אינו מפסיק בשיחה או בדברים אחרים:

בג הפושט טליתו ובשעה שפושט עתה לחזור וללבוש מיד²⁰⁴ א"צ לברך עליו כשיחזור וילבשו מיד אפילו לא נשאר עליו טלית קמן²⁰⁵ אפילו פושט בבית זה וחזור ולבושו בבית אחר²⁰⁶ לא הוי' הפסק כיון שחזור ולבושו אותו הטלית בעצמו שכבר בירך עליו וגם לא הסיה עתה כלל מלבישתו²⁰⁷ לכן נפטר בברכה שבירך עליו כשלבשו בפעם הראשונה.

קונטרס אחרון

(ד) דההליכה מביתו לבית הכנסת כו' כן כתבו הש"ע²⁰⁸ והמגן אברהם²⁰⁹, ואע"פ שהט"ז²¹⁰ חולק על זה, מכל מקום לפי מה שכתב המגן אברהם כל דבריו דהוי"ן.

דמה שהקשה מהתוספות²¹¹ לא קשה מידי, דהתם הוי בבית אחד, עיין בזבחים ריש פרק ג'²¹² ובמסכת מידות²¹³ ודו"ק ובבית אחד לא הוי הילוך הפסק כלל, כמו שכתב המגן אברהם. ובה מיושב מה שהקשה החכם צבי²¹⁴ על התוספות, ודו"ק היטב.

ומ"ש הט"ז דאם כן הוי ליה למחשב²¹⁵ חיוב כו' אישתמיטתיה מה שכתב הבית יוסף בסימן רנ'²¹⁶ בשם שבלי לקט, וכן פסק רמ"א שם²¹⁷ בהגהה, דאפילו בשתיקה אסור להפסיק, ואף להרד"א שתולק על זה כמו שכתב המגן אברהם²¹⁸, מכל מקום מודה דלכתחילה אסור להפסיק²¹⁹.

ומ"ש הט"ז מסימן קד²²⁰ לא קשיא מידי, דאף הרב בית יוסף מודה דההליכה בעצמה אינה הפסק, אלא השינוי מקום מביתו לבית הכנסת הוא דהוי הפסק, כמו שכתב המגן אברהם²²¹, ובסימן קד מיירי בבית אחד. ואפילו מבית לבית נמי לא קשיא מידי, דבאמצע מצוה לא שייך הפסק כמו שכתב המגן אברהם²²². ואם כן מאחר שנסתלקו כל התמיהות של הט"ז פשיטא דנקטינן כהלכות ערוך.

קמב שורעו ולבוש סעף יג.

קמג בסעף יז.

קמד כדלקמן רס"ו קעה לענין בין ברכה לאכילה, ולקמן

ס"ה תלב ס"ה לענין בין ברכה למצוה (וראה לקמן

ס"ה רעג סעף ב לענין קריש במקום סעודה). וראה לקמן

ס"ה קד ס"ב וס"ה קמו וס"ה קמו ס"ט – לענין הפסק הליכה

כשאנו מביט לבית.

קמה ח"א ס"ק יז.

קמו מור. דמ"א סעף יד. וכו' כמורו ד"ה המשמ. וראה

גם סדר ברה"ג פ"ב ה"ד.

קמז מ"ז ס"ק יז.

קמח מ"א ס"ק יח.

קמט ע"ג ררכי משה.

קנ ס"ב.

קנא ס"ק יז.

קנב ס"ק י"א.

קנג מנחה לט, א ד"ה כל.

קנד לג, א.

קנה פ"ה מ"א.

קנו ס"ה קכה.

קנז בגמרא ברכות מב, א. וירושלמי שם פ"א ה"א.

קנח ר"ה י"ג.

קנט ס"ג. הובא גם בשוע"ר שם פ"ג וס"ג.

קס ס"ה ר"ו ס"ד.

קסא וכן פסק אדו"ח שם וס"ג.

קסב כב"י (ור"ה ואפילו) בשם רבינו יונה פ"ה רברכות.

קסג רש"י. וראה גם מנ"א ס"ה קמו ס"ג. שוע"ר שם ס"א.

קסד ומצ"ח לס"י קד ס"ג. וראה גם שוע"ר שם ס"ב.

הלכות ציצית ח

לט

אבל אם כשפשטו לא היה דעתו לחזור וללבוש^{קסח} עד לאחר כמה שעות^{קסז} או אפילו אם אח"כ נמלך ללבוש תיכף ומיד צריך לחזור ולברך עליו אפילו נשאר עליו מליט קמץ ואפילו אם לא יצא מפתח ביתו כלל בינתיים וחזר ולבושו באותו החדר שפושטו:

בד וכן אפילו אם כשפשטו היה דעתו לחזור וללבוש מיד אלא שאח"כ שבה או נמלך מללבוש עד לאחר כמה שעות^{קסז} או צריך לחזור ולברך עליו אפילו לא יצא מפתח ביתו כלל בינתיים וחזר ולבושו באותו החדר שפושטו:

בה הפושט מליטו סתם^{קסח} שלא היה ברעתו כלום לא שיהזור וילבשו מיד ולא שלא יחזור וילבשו מיד אם כשפשט המליט נשאר עדיין עליו מליט קמץ אם כן לא הסיד דעתו מהמצוה לכן כשיחזור וילבוש את המליט שפשט מתחלה אין צריך לברך עליו.

אבל אם כשפשט המליט לא נשאר עליו שום גדר שיש בו ציצית אם כן הסיד דעתו לזמרי מן המצוה לכן כשיחזור וילבוש את המליט שפשט צריך לחזור ולברך עליו:

בו מי שהיה לבוש מליט ונפלה ממנו^{קסח} כשיחזור ויתעטף בה צריך לחזור ולברך כיון שנפלה שלא מדעתו לכן אינו מועיל כלום מה שדעתו שיהזור וילבשו^{קסז} כמה דברים אמורים שנפלה כולה מעל גופו אבל אם מקצתה נשאר על גופו אע"פ שנפלה רובה אין צריך לחזור ולברך כיון שנשאר עליו קצת מהמצוה^{קסז}.

ודוקא שאותו מקצת שלא נפל נשאר מונח על גופו אבל אם נשאר מונח על הרקע^{קסז} כיון שאין מצוה כלל בהנחתו על היד שהרי עיקר העיטוף הוא בגוף א"כ הרי לא נשאר עליו מהמצוה כלום ולכן כשהחזר ומתעטף בה צריך לחזור ולברך:

בז כל גדר שיש בו ד' כנפות שהוא מיוחד להתלבש בו ביום^{קסז} אם לא פשטו בלילה רק שנשאר עליו עד הבקר אין צריך לברך עליו בבקר כיון דיש אומרים^{קסז} שכנסות יום חייב להמיל בו ציצית אף אם רוצה ללבוש בלילה א"כ לא היה כאן זמן פטור לבגד זה^{קסז} ולכן אין הלילה מפסקת כלל וכיומא אריכתא דמי.

ומכל מקום כיון דיש אומרים^{קסז} (עיין סי' י"ח^{קסז}) שכנסות יום פטורה מציצית אם רוצה להתלבש בה בלילה וא"כ הרי עבר זמן פטור לבגד זה והוי הפסק אף שהוא מלבוש בהציצית כל הלילה מ"מ כיון שהוא פטור מציצית בעת ההיא הרי זה דומה כמו שלא היו עליו הציצית כלל כל הלילה וצריך לחזור ולברך עליהן כשיגיע זמן חיובם בבקר לכן כדי לצאת לדברי הכל טוב שיברך על מליט אחר ויפטור גם את זה שלן בו^{קסז}:

בח אסור להתכנסות בבגד שהוא חייב בציצית ולא הטיל בו ציצית^{קסז} ואם לובשו עובר על מצוה עשה שהרי ביטל מצות ציצית:

קסח ת"א שם, ובסמ"ק פסק דגם אם נמלך מועיל מה שנשאר עליו מ"ק, וראה מ"ש בזה בסמ"ד צמח צדק ב"ג.
קסז ולקמן נבי תפילין (סי' כה סמ"א) 'ב' או 'ג' שעות, ונבי מטה (סי' תרל"ט ס"ג) "שעה ושתיים". ועי' אג"ק ח"ג ע' ר' ואיך.
קסז וז"ל בסמ"ד שם.
קסח ת"א שם, סי' ק"י, וראה גם לקמן סי' קס"ב.
קסז שו"ע סעיף פז, ועי' לקמן סי' כה סמ"א וסמ"ג לענין תפילין בשעת התפלה, ועי' לקמן סי' קס"ב.
וראה העי"ב רכז ע' י.

קע עי' תהלה לדוד סק"ב, אמרי יוסף סי' פ סק"ד.
קעא ראה חקרי הלכות ח"ה י, א.
קעב ת"א ס"ק ב.
קעג טור, ב"ח, ט"ז ס"ק פז.
קעד רא"ש הלכות ציצית סי' א.
קעה ב"י, ב"ח, מ"ז שם, וראה רש"י מנחות נ"ג, א ד"ה א"כ, רא"ש הלכות ציצית סי' ב.
קעו רמב"ם הל' ציצית פ"ג ה"ז.
קעז סעיף ב.
קעח ת"א ס"ק כא.
קעט שו"ע ולבוש סעיף יז, רמב"ם הל' ציצית פ"ג ה"ז.

הלכות ציצית ח"ט

במי שהיה מתפלל תפלת שמנה עשרה ונפל מליתו מעליו⁹⁷ והניחו אחרים עליו את המלית⁹⁸ כשיסיים את תפילתו ימשמש בציצית ויברך⁹⁹:
להישן ביום¹⁰⁰ טוב שלא יסיר מעליו המלית קמן לגמרי רק שיתכסה בו בעת השינה וכשולבושו אה"כ א"צ ברכה כיון שלא הסיר ממנו לגמרי:

מאיזה בגדים חייבים בציצית ואיזה פטורים מציצית ובו מ' סעיפים:

א כתוב אחר¹⁰¹ אומר¹⁰² ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת שאין צריך לומר הכנף¹⁰³ שהרי כבר נאמר¹⁰⁴ ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם ומה תלמוד לומר הכנף ללמדך שתהא הציצית נעשית ממין הכנף דוקא ואם [ה]מלית¹⁰⁵ של משי צריך לעשות הציצית של משי וכתוב אחר אומר¹⁰⁶ לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו גדילים תעשה לך על ארבע וגו' משמע שהציצית נעשית מהצמר או [מ]הפשתים דוקא¹⁰⁷ הא כיצד¹⁰⁸ ציצית של צמר או של פשתים פטורין בין במלית של צמר או פשתים בין במלית של שאר מינים ועל זה נאמר צמר ופשתים [גדילים] תעשה לך אבל ציצית של שאר מינים אין פטורין אלא במלית העשויה ממין הציצית כגון ציצית של משי במלית של משי ושל קנבוס במלית של קנבוס:

ב אע"פ שפתיל תכלת האמור בתורה הוא צמר שצבוע בצבע תכלת¹⁰⁹ מ"מ ממילין אותו אפילו במלית של פשתן מן התורה מפני שכלאים הותרה בציצית¹¹⁰ אבל הכמים אסרו במלית של פשתן¹¹¹ גזירה שמה ויטילו ג"כ בכסות לילה ונמצא לובש כלאים שלא במקום מצוה¹¹² ואפילו ציצית של פשתים אסור במלית של פשתן גזירה שמה ויטיל בה ג"כ תכלית¹¹³ לפיכך אין לעשות כלל מלית של פשתן¹¹⁴ כיון שהיא פטורה מן הציצית לגמרי¹¹⁵.

כמה דברים אמורים בומן שהיה התכלת מצוי¹¹⁶ אבל בזמן הזה כיון שאין תכלת מצוי שלא שייך למנוח שמה ויטיל תכלת במלית של פשתן לכן אם אי אפשר לו רק במלית של פשתן יש להתיר להטיל בו ציצית של פשתים ומותר ג"כ לברך עליו¹¹⁷ ואם ירצה יעשה כנפות של עור ויטיל בו ציצית של צמר¹¹⁸ עיין ב"ד סי' ש' ס"ה:

ג וזכרון לזוהר שלא להטיל ציצית של פשתים¹¹⁹ אפילו בכגד של כל שאר המינים גזירה

קפ שירי כנסת הגדולה נהוה ב"ו סעף י (הובא ביד אהרן).

קפא אבל הוא ענינו אינו יכול לזוהר ולהתקדם משום הפסקה כולקמן סי' צו ס"ד.

קפב כולקמן סי' ש"ג ועיי' קובץ דברי הר"ד ר"ע ל"ג.

קפג שו"ת חת"ת סי' מ"ג ע"ה. הובא בכנסת הגדולה ובבאר היטב סי' ק"ט ועיי' אנ"ק ח"ג ע' רכ"ג.

סימן ט

א רבא בנמרא מנחות ל"ג, ב. שבת כ"ג, ב. יבמות ד', ב. נזיר נ"ה, א. וראה תוס' מנחות שם ר"ה ורב נחמן רמ"ש הלכות ציצית סי' י"ח רמ"א סעף א. ד. שאלו.

ב במדבר מ"ג, ל"ה.

ג רש"י שבת שם ר"ה כ"ה.

ד במדבר שם.

ה רש"י יבמות שם ר"ה כ"ה.

ו דברים כ"ב, א"י"ב.

ז רש"י יבמות שם.

ח רבא בנמרא שם.

ט גמרא יבמות שם. תשובות מר"ם ר"פ פראג סי' תמ"ה.

י גמרא יבמות שם. מנחות ל"ג, ב. רמ"א שם מ, א. ד"ה כיון.

וראה חקרי הלכות ח"א ד', א.

יא נמרא מנחות מ, ב. עשור הלכות ציצית שער ב חלק הראשון. רמ"ש הלכות ציצית סי' א. וראה רמב"ם הלכות ציצית פ"א ח"ג. ועיי' חקרי הלכות ח"א ד', א.

יב לבוש סעף ו. וראה רש"י שם ד"ה ח' וראה.

יג רמ"ש בתשובה כלל ב סי' ה. ד"ה בתוס' מנחות מ, א. ר"ה סוף ושבט כ"ה, ב. ר"ה סוף ובתשובת הרא"ש ה"ל.

יד שו"ע סעף ו (בשם יש אומרים).

טו ראה חקרי הלכות ח"א ע' 8.

טז רא"ש בתשובה שם. רמ"א סעף ו.

יז ב"י. ובמסורה: אין לעשות מלית של פשתן כלל ובשעת הדחק הגדיל יעשה כל' וכן במלית קמן.

יח מ"א ס"ק ת. וראה ד' שאלו. חקרי הלכות ח"א ע' 20. וראה לקמן סי' י ס"ח"ש.

יט רבינו פרץ בתורת שמים סי' לא. ט"ז. רמ"א סעף ב.